

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura como a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Ernesto Garzón Valdés

Discurs del Sr. Rector Pedro Ruiz Torres

València, 11 novembre de 1998

ACTE D'INVESTIDURA COM A DOCTOR 'HONORIS CAUSA'
DELS EXCEL·LENTÍSSIMS SRS. ERNESTO GARZÓN VALDÉS I
SIR JOHN ELLIOTT

Excel·lentíssim senyor Rector Magnífic de la Universitat
d'Alacant,

Il·lustríssima senyora Directora General d'Ensenyaments
Universitaris i Investigació,

Il·lustríssim senyor Degà de la Facultat de Medicina i
Odontologia,

Il·lustríssima senyora Secretaria General,

Excel·lentíssims senyor Ernesto Garzón Valdés i Sir John
Elliott,

Excel·lentíssimes i il·lustríssimes autoritats,

Senyors claustrals,

Senyores i senyors,

Tenim hui la satisfacció d'incorporar al Claustre de la
Universitat de València els professors Ernesto Garzón i
John Elliott. Els seus mèrits i les seues respectives
trajectòries, d'una riquesa intel·lectual admirable, acaben
de ser glossats amb encert pels professors Javier de Lucas i
Rafael Benítez. Les meues primeres paraules han de ser,
per tant, d'alegria i d'agraïment. La concessió del doctorat
honoris causa als professors Ernesto Garzón i John Elliott és
motiu d'orgull i de gratitud, com a mínim, per dues raons.
La primera, pel fet mateix d'haver pogut realitzar un acte
d'investidura com aquest, en el qual hem rebut un cabal
d'idees a partir de la reflexió sobre les diferents formes
d'ignorància, que ens ha proporcionat el professor Ernesto
Garzón, o dels reptes a què s'enfronta actualment
l'historiador, com ha assenyalat el professor John Elliott. La
segona raó del nostre orgull i del nostre agraïment té a
veure amb el compromís que els professors Garzón i Elliott
han adquirit expressament o d'una manera simbòlica: el
compromís de contribuir amb el seu magisteri al fet que la
nostra comunitat acadèmica camine per la senda del

pensament creatiu que ells han sabut freqüentar d'una manera fèrtil i constant.

Al llarg de la seua dilatada i intensa vida intel·lectual, els professors Garzón i Elliott han estat vinculats d'una manera o altra a la Universitat de València. El primer d'ells, des del seu lloc de professor a la Universitat de Mainz, ha col·laborat en les activitats conjuntes de les dues universitats contemplades en el conveni firmat l'any 1979. Molt especialment, el Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política de la Universitat de València s'ha beneficiat del seu magisteri i de la valuosa ajuda per a establir intercanvis amb professors i investigadors de diverses universitats. El professor Elliott, per la seua banda, ha recordat en el seu discurs d'investidura els lligams antics que l'unixen a la Universitat de València i que provenen de la seua relació amb el cercle de joves historiadors entorn a Jaume Vicens Vives. Precisament al seu pas per la nostra Universitat, durant els anys seixanta i principis dels setanta, destacats historiadors d'este cercle de deixebles de Vicens (Reglà, Giralt, Nadal, Fontana) van realitzar un admirable treball –encara més meritori en aquells anys– de renovació de la disciplina i de qüestionament de la mitologia nacionalista pròpia de l'Espanya de Franco. Gràcies a aquells historiadors, molt en especial al professor Joan Reglà, que va ocupar la càtedra d'Història Moderna, els alumnes que aleshores estudiàvem Història a la Universitat de València vam poder familiaritzar-nos molt prompte amb l'obra del professor John Elliott, com ens recordava el professor Rafael Benítez.

El professor Ernesto Garzón posseïx una sòlida formació europea, i és un pioner de la recepció en la filosofia jurídica d'alguns corrents contemporanis que trenquen amb certes tradicions acadèmiques molt arrelades a les universitats hispanoamericanes des del segle XIX. Des d'una perspectiva sempre atenta a l'esdevindre dels règims polítics llatinoamericans, ha fet una contribució intel·lectual molt

important al debat sobre relativisme i legitimitat democràtica, a la problemàtica de la desobediència civil i a la noció de tolerància. Liberal compromés amb l'estat social, crític amb els mites que encobreixen la injustícia i l'arbitrarietat de la societat que ens ha tocat viure, va portar la seua actitud d'oposició a la dictadura a les seues últimes conseqüències, la qual cosa el va conduir a l'exili. En aquests dies, en els quals la impunitat dels crims contra la humanitat està sent combatuda amb més força que mai, cobra un especial valor la veu que, quasi en solitari, alçà el professor Garzón Valdés contra les lleis d'amnistia i de punt final, després de l'eixida de la dictadura argentina. El professor Javier de Lucas, a més de donar compte de tot això, ens l'ha definit com un professor fidel al lema de Kant, capaç en conseqüència no d'ensenyar pensaments, sinó d'ensenyar a pensar.

El professor John Elliott és un destacat investigador de la història moderna de la monarquia hispànica i el millor coneixedor del nostre segle XVII, al qual s'ha acostat amb estudis de caràcter molt divers que han canviat la visió tradicional dels historiadors. La seua tesi sobre la rebel·lió dels catalans, la síntesi sobre l'Espanya imperial, el llibre dedicat al Palau del *Buen Retiro* i la cort de Felip IV o la biografia del comte Duc d'Olivares, són magnífics exemples de com és possible conjugar l'anàlisi rigorosa i original, capaç de replantejar aspectes fonamentals d'un període crucial per a la història d'Espanya, amb la claredat i l'amenitat d'una exposició que només s'aconsegueix amb el domini de la narrativa. A més a més, el professor Elliott ha creat una escola d'investigadors britànics sobre història moderna d'Espanya en la qual s'inclouen historiadors tan coneguts com ara Geoffrey Parker i James Casey, especialista el primer en l'època de Felip II, i destacat coneixedor el segon de la trajectòria de la societat valenciana durant el segle XVII.

La meua enhorabona a ambdós per la distinció que reben de la Universitat de València, merescut reconeixement a la destacada contribució que han fet al saber en el camp de la Filosofia del Dret i Política i en el de la Història, respectivament. Amb motiu de la recepció del Premi Príncep d'Astúries de Ciències Socials, fa dos anys, el professor John Elliott va dir en una entrevista que "la ignorància del passat engendra odi". He citat esta frase en diverses ocasions des que la vaig conèixer i m'agrada fer-ho ara de nou, amb més raó si és possible, ja que l'autor de la mateixa està hui amb nosaltres. En aquesta societat nostra, reivindicar una història que desfaça tòpics i estereotips, que estiga disposada a combatre mites, del tipus que siguen, i a posar al descobert els interessos que hi ha darrere d'ells, és un exercici molt saludable que va més enllà del terreny acadèmic. Com ho és també posar constantment al descobert eixa ignorància presumptuosa, de la qual ens ha parlat el professor Garzón i que només són capaços de percebre els qui tenen el valor d'assumir que "*caminamos entre espesas tinieblas de ignorancia*". Caminem entre espesses tenebres d'ignorància, a pesar de la qual cosa cal continuar buscant el camí d'una saviesa que només molt pocs aconseguixen.

Professor Ernesto Garzón, professor John Elliott, el nostre agraïment i la nostra felicitació en nom de la Universitat de València. A l'antesala de la commemoració, el pròxim any, dels cinc segles d'història de la nostra universitat, és per a nosaltres, com deia al principi, un motiu d'alegria i de satisfacció que des d'ara formeu part del nostre claustre. Moltes gràcies.